

ข่าวประชาสัมพันธ์

สำนักงานเกษตรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

E-mail : ayutthaya09@gmail.com โทร 035-336344 Fax 035-335441

เตือนภัยการระบาดของ ราสนิมขาว White Rust

ปีที่ 4 ฉบับที่ 19/2564 วันที่ 3 พฤษภาคม 2564

โรคราสนิมขาว White Rus

สาเหตุ เชื้อรา *Albugo ipomoea-aquaticae* Sawada เป็นเชื้อราชั้นต่ำ

อาการ อาการของโรคราสนิมขาวในผักบุ้งที่พบทั่วไปแบ่ง ออกได้ 2 แบบตามลักษณะการเข้าทำลายและอาการที่แสดงออก คือ อาการเฉพะแห่ง โดยจะเกิดขึ้นตรงจุดที่เชื้อเข้าทำลายเริ่มจากเกิดจุดเซลล์ตายสีเหลืองซีดขึ้นที่ ด้านบนของใบก่อน ต่อมา 2-3 วัน ที่ด้านล่างใบตรงกันจะเกิดแผลลักษณะเป็นกระจุกสีขาวซึ่งเป็นกลุ่มของสปอร์ มองดูเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ เกิดขึ้นทั่วไป ตุ่มเหล่านี้หากเกิดมากๆ อาจต่อเชื่อมกัน กลายเป็นแผลใหญ่ แต่ในบางครั้งก็จะเกิดกับส่วนของต้นและก้านใบได้เช่นกัน

การแพร่กระจายและฤดูกาลระบาด

โรคราสนิมขาวระบาดรุนแรงช่วงฤดูฝนซึ่งอากาศชื้น พบว่าเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้งความรุนแรงของโรค จะลดลง สปอร์ของเชื้อราจะงอกที่อุณหภูมิ ระหว่าง 4-24 องศาเซลเซียส และผิวใบจำเป็นต้องเปียกน้ำ สปอร์จึงจะออกได้ในสภาพที่เหมาะสม เชื้อราสนิมขาวมักแพร่ระบาดโดยต้นพันธุ์ที่เป็นโรค หรือส่วนของพืชที่มีเชื้อรานี้อยู่ สปอร์ ราสนิมขาวนี้สามารถมีชีวิตอยู่บนใบที่ร่วงจากต้นได้ เป็นเวลานานถึง 8 สัปดาห์

การป้องกันรักษา

1. หว่านปูนขาวอัตรา 100 กก./ไร่ แล้วไถกลบทิ้งไว้ประมาณ 2 อาทิตย์ ก่อนปลูก จะช่วยลดการเกิดโรคได้
2. เลือกใช้เมล็ดจากแหล่งที่ไม่มีโรคราสนิมขาวมาก่อน
3. คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วย เมตาเล็กซิล หรือเชื้อราไตรโคเดอร์มา ดูแลระบบการให้น้ำในแปลงปลูก อย่าให้ชื้นแฉะจนเกินไป
4. ถ้าพบในระยะแรกมักจะเป็นกับใบล่างก่อนให้ตัดใบทิ้งนำไปทำลาย และฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตราเชื้อสด 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร
5. เมื่อมีโรคราสนิมขาวรุนแรงให้ฉีดพ่นไต่ใบด้วย เมตาเล็กซิล (metalaxyl) สลับกับแมนโคเซ็บ (mancozeb) ตามอัตราที่แนะนำบนฉลาก หากมีฝนตกชุกให้ผสมสารจับใบด้วย

นางสาววัลลวิษา ปิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาด หนอนกอข้าว

ปีที่ 4 ฉบับที่ 20/2564 วันที่ 10 พฤษภาคม 2564

หนอนกอข้าว (rice stem borers)

หนอนกอทำลายข้าวตั้งแต่ข้าวเล็กจนถึงระยะข้าวออกรวง ในประเทศไทยมีรายงานพบ 4 ชนิด คือ หนอนกอสีครีม หนอนกอแถบลาย หนอนกอแถบลายสีม่วง และหนอนกอสีชมพู

หนอนกอสีครีม

หนอนกอแถบลาย

หนอนกอแถบลายสีม่วง

หนอนกอสีชมพู

หนอนกอข้าวเป็นแมลงศัตรูข้าวที่พบทุก สภาพแวดล้อม โดยทั่วไปพบทำลายมากในฤดูนาปรัง มากกว่านาปีตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม และ เดือนตุลาคมถึงธันวาคม ส่วนฤดูนาปีพบระบาดในช่วงเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม ต้นข้าวที่ถูกหนอนกอ ทำลาย จะพบตัวหนอนติดอยู่และดึงหลุด ได้ง่าย ฝัเสื้อ หนอนกอข้าวจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่แปลงนาเมื่อข้าวอายุระหว่าง 30-50 วัน การระบาดมากน้อย ขึ้นกับสภาพแวดล้อมและฤดูการทำนาของสถานที่ นั้นๆ สามารถเพิ่มปริมาณได้ 2-3 อายุชัยต่อฤดูปลูก หนอนกอข้าวพบทำลายข้าวในประเทศไทยมี 4 ชนิด คือ หนอนกอสีครีม(*Scirpophaga incertulas*) หนอนกอแถบลาย (*Chilo suppressalis*) หนอนกอแถบลายสีม่วง (*Chilo polychrysus*) และหนอนกอสีชมพู (*Sesamia inferens*)

ลักษณะการเข้าทำลาย

หนอนกอข้าวทั้ง 4 ชนิด ทำลายข้าวลักษณะ เดียวกัน โดยภายหลังตัวหนอนฟักจากไข่จะเจาะเข้าทำลายกาบใบ ทำให้กาบใบมีสีเหลืองหรือน้ำตาล ซึ่ง จะเห็นเป็นอาการซ้ำๆ โดยจะพบการทำลายหลังจากหว่านข้าวแล้วประมาณ 1 เดือนเป็นต้นไป เมื่อฉีกกาบใบดูจะพบตัวหนอน เมื่อหนอนโตขึ้นจะเข้ากัดกินส่วนของลำต้น ทำให้เกิดอาการใบเหี่ยวในระยะแรก ใบและยอดที่ถูกทำลายจะเหลืองในระยะต่อมา ซึ่งการ ทำลายในระยะข้าวแตกกอนี้ ทำให้เกิดอาการ “ยอดเหี่ยว” ถ้าหนอนเข้าทำลายในระยะข้าวตั้งท้องหรือหลังจากข้าว

ออกรวงจะทำให้เมล็ดข้าวลีบทั้งรวง รวงข้าวมีสีขาวเรียกอาการนี้ว่า “ข้าวหัวหงอก” (whitehead) รุนแรงเช่น
เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พบปริมาณมากในฤดูนาปรัง การทำลายจึงสูงกว่าฤดูนาปี ฝัเสื้อหอนอกข้าวจะ
เคลื่อนย้ายเข้าสู่แปลงนาเมื่อข้าวอายุระหว่าง 30-50 วัน การระบาดมากขึ้นขึ้นกับสภาพแวดล้อมและฤดูการ
ทำนาของสถานที่นั้นๆ สามารถเพิ่มปริมาณได้ 2-3 อายุชัยต่อฤดูปลูก

ต้นข้าวยอดเหี่ยว

ข้าวหัวหงอก

พืชอาหาร ข้าว ข้าวป่า ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย หญ้าข้าวนก หญ้าคา หญ้าชันกาด หญ้าไซ หญ้า
ตีนกา หญ้าตีนนก หญ้าตีนติด หญ้าปล้องหิน

การป้องกันกำจัด

1. เผาตอซังหลังการเก็บเกี่ยว ใช้น้ำท่วมและไถดินเพื่อทำลายหอนและดักแด้ของหอนอกข้าวที่อยู่
ตามตอซัง

2. ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากเกินไป ทำให้ใบข้าวงามหอนอกขอบวงไข

3. ไม่ใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดในนาข้าว เพื่อช่วยให้ศัตรูธรรมชาติพวกแตนเบียนไข่และแตนเบียน

หอนของหอนอกข้าว สามารถควบคุมประชากรหอนอกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เมื่อพบอาการข้าวยอดเหี่ยวในระยะข้าวอายุ 3-4 สัปดาห์หลังหว่าน
/ปักดำในระดับ 10-15 เปอร์เซ็นต์ ให้ใช้สารชนิดพ่นน้ำ เช่น คลอร์ไพริฟอส
(ลอร์สแบน 20% อีซี) อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วแปลงเพียง
ครั้งเดียว

นางสาววัลวิษา บิติมাত্র นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอฝักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)

เตือนภัยการระบาดของ โรคขอบใบแห้ง

ปีที่ 4 ฉบับที่ 21/2564 วันที่ 17 พฤษภาคม 2564

โรคขอบใบแห้ง (Bacterial Leaf Blight Disease or Bacterial Blight Disease)

สาเหตุ เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al.

อาการ โรคนี้พบได้ตั้งแต่ระยะกล้า แดกกอ จนถึง ออกรวง ต้นกล้าก่อนนำไปปักดำจะมีจุดเล็กๆ ลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมามีประมาณ 7-10 วัน จุดที่นี้จะขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ใบที่เจ็บโรคจะแห้งเร็ว และสีที่ขาวจะจางลงเป็นสีเทาๆ อาการในระยะปักดำจะแสดงหลังปักดำแล้วหนึ่งเดือน ถึงเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีครีมคล้ายยางสน กลม ๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตาม น้ำหรือฝน ซึ่งจะทำให้โรคสามารถระบาดต่อไปได้

ลักษณะของแผลที่ขอบใบ

อาการแห้งตายทั้งต้น (kresek)

ความรุนแรงของโรคในระยะแตกกอ

การแพร่ระบาด เชื้อสาเหตุโรคสามารถแพร่ไปกับน้ำ ในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง และสภาพที่มีฝนตก สมบูรณ์ จะช่วยให้โรคแพร่ระบาดอย่างกว้างขวางรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด

- 1) ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น พันธุ์สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 1
- 2) ในดินที่อุดมสมบูรณ์ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมาก
- 3) ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
- 4) ถ้าพบในระยะแรกมักจะเป็นกับใบล่างให้ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตราเชื้อสด 1 กิโลกรัม ต่อ น้ำ 20 ลิตร
- 5) เมื่อมีโรคระบาดรุนแรงให้ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไอโซโพรโทโอเลน คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ เสดร์ฟโตมัยซินซัลเฟต+ออกซีเตตราไซคลินไฮโดรคลอไรด์ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต

นางสาววัลวิษา พิติมาตร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร : รายงาน

E-mail : phakhai08@hotmail.com โทร.035-391672 ,0881769696

จัดทำโดย : สำนักงานเกษตรอำเภอผักไห่ (กลุ่มงานอารักขาพืช)